

Eupithecia selinata Herrich-Schäffer, 1861 (Lepidoptera, Geometridae) i Danmark

af PREBEN BJØRN, JENS ERIK JELNES OG OLE KARSHOLT

(With a summary: *Eupithecia selinata*
Herrich-Schäffer in Denmark)

I perioden 27/6–2/7 1973 blev der fanget 5 eksemplarer af *Eupithecia selinata* Herrich-Schäffer, 1861, i Danmark. Et af disse blev fanget den 27/6 ved Blykobbe på Bornholm af Preben Bjørn, mens de øvrige blev fundet i Frejlev Skov på Lolland af artiklens to øvrige forfattere, de 2 stk. også den 27/6 og de to andre den 2/7.

Det var ventet, at *E. selinata* kunne findes i Danmark (Hoffmeyer, 1966: 220). Arten er kendt fra Ural tværs gennem Europa til Holland og Pyrenæerne (Dietze, 1913). I vore nabofaunaer er den kendt fra Nordtyskland, Mecklenburg (Friese, 1957), Pommern (Hoffmeyer l.c.) og siden 1964 fra Estland (Šulcs & Viidalepp, 1972), men ikke fra Letland og Lithauen. Siden 1946 er den fundet i Finland (Seppänen, 1956), og den er nu kendt fra flere lokaliteter i det sydlige Finland (Kaisila in litt.). Endelig blev *selinata* fundet som ny for Sverige den 17/6 1973 ved Simrishamn (Svensson in litt.). Den omstændighed, at arten først i nyere tid er fundet i vore nabofaunaer, kunne tyde på, at den er i udbredelse. Imidlertid hører *selinata* til de arter af *Eupithecia*, der er meget svære at bestemme, hvorfor man ikke kan udelukke, at arten har været overset.

Eupithecia selinata (fig. 1) ligner mest *E. trisignaria* Herrich-Schäffer, 1848 (fig. 2), men adskiller sig fra denne ved at være mere fedtglinsende og som regel mørkere; dette gør, at vingetegningen ikke er særlig tydelig, og ofte er også bølgelinien utydelig. Midtpletten er dog tydeligere og nærmere kanten hos *selinata* end hos *trisignaria* (se tegningerne hos Hoffmeyer l.c.: 219). Hunnen er hos *selinata* karakteristisk ved at være mere rund i vingefaconen end hannen. Denne kan kendes på, at den inderste del af følerne er hårede. Denne behåring findes også hos *trisignaria* hannen, men er her betydelig kortere.

Lettest kender man imidlertid *selinata* på genitalierne. Hos hannen (fig. 3) er bugpladens form og aedeagus betorning karakteristisk, mens

Eupithecia selinata HS. i Danmark

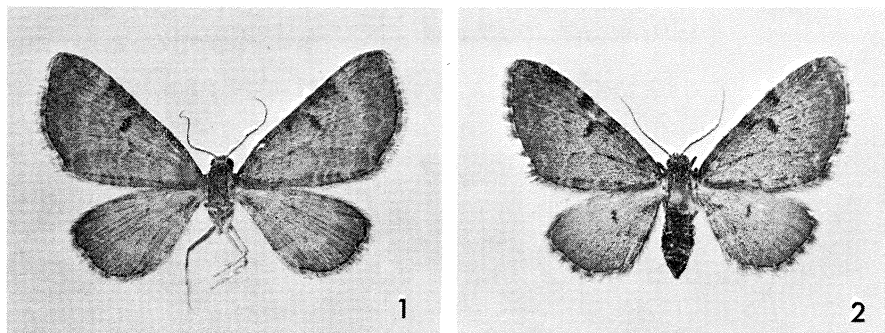

Fig. 1. *Eupithecia selinata* HS. ♀. Dania, LFM, Frejlev Skov, 24/6 1974, leg. M. Fibiger.
Fig. 2. *Eupithecia trisignaria* HS. ♀. Dania, SZ, Bromme, la. 15/9 1942, leg. P. K. Nielsen, coll. Zool. Mus.

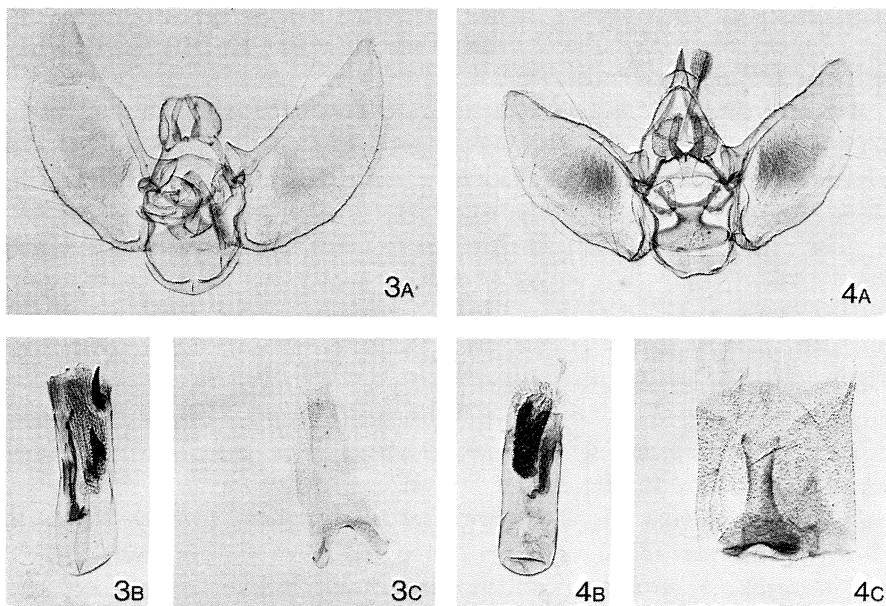

Fig. 3a. *Eupithecia selinata* HS. ♂-genitalier. b. aedeagus. c. bugplade. Præp. OK 1832, Dania, LFM, Frejlev Skov, 30/6 1974, leg. M. Fibiger.
Fig. 4a. *Eupithecia trisignaria* HS. ♂-genitalier. b. aedeagus. c. bugplade. Præp. OK 1486, Dania, NEZ, Frederiksdal, 30/6 1969, leg. O. Karsholt.

hunnen (fig. 5) kan kendes på en lang tornet plade i bursa. Til sammenligning er genitalierne af *trisignaria* afbildet (fig. 4 og 6).

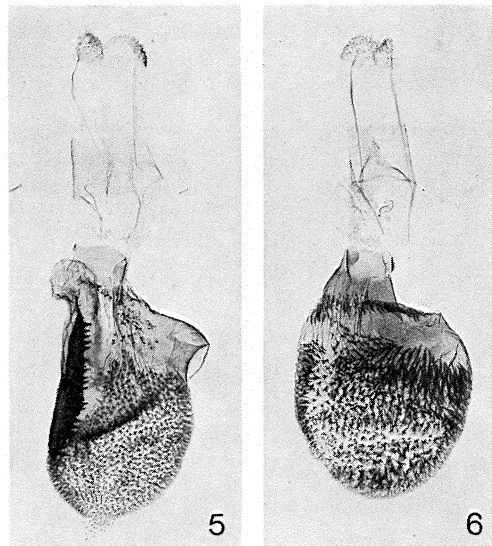
Larven er i begyndelsen gulgrøn og som voksen blågrøn, slank og til-

spidset i begge ender. Huden er stærkere kornet end hos *tresignaria*, uden tegning på ryggen. Ryglinien er mørkegrøn og ender bagtil i en sortgrøn, hvidkantet plet. Kroppens sider er skarpt fremspringende, hvidlige og undersiden mørkegrøn. Bug- og brystfødder er mørkegrønne, hos *tresignaria* er de sortagtige. I hvilestilling strækker larven hoved og munddele fremad, mens *tresignaria*-larven trækker sit hoved tilbage og dækker munddelene med det første par brystfødder. Larven af *selinata* lever i august på blomster og frø af forskellige skærmplanter som *Angelica*, *Peucedanum*, *Heraclium* og *Aegopodium* (Dietze l. c.). I Holland er den fundet på *Sium* (Hoffmeyer l. c.). Tilsyneladende er larven fuldvoksen før larven af *tresignaria*. Puppen er også forskellig fra *tresignaria*'s (se Seppänen, l. c. fig. 3).

Siden 1974 er *selinata* blevet genfundet i Frejlev Skov af flere samlere, og det er også lykkedes at finde larven på *Aegopodium podagraria* (Skvalderkål). Fundet på Bornholm står derimod stadig alene, ligesom det heller ikke endnu er lykkedes at finde *selinata* andre steder i Danmark.

Fig. 5. *Eupithecia selinata* HS. ♀-genitalier. Præp. OK 1705, Dania, LFM, Frejlev Skov, 24/6 1974, leg. M. Fibiger.

Fig. 6. *Eupithecia tresignaria* HS. ♀-genitalier. Præp. OK 397, NEZ, Frederiksdal, 5/7 1969, leg. O. Karsholt.

Jägmästare Ingvar Svensson (Österslöv) og Dr. Jouko Kaisila (Helsinki) har venligst givet oplysning om *selinata*'s forekomst i Sverige og Finland. Michael Fibiger har bestemt det bornholmske eksemplar og har sammen med Karsten Schnack hjulpet med oplysninger og udlånt materiale. Ligeledes har vi af Niels Peder Kristensen lånt materiale fra Zoologisk Museums samling. G. Brovad og Bent W. Rasmussen har fotograferet henholdsvis dyr og genitalier. Alle bedes modtage vores varmeste tak.

Eupithecia selinata HS. i Danmark

SUMMARY:

Eupithecia selinata Herrich-Schäffer, 1861, (Lepidoptera, Geometridae) in Denmark.

5 specimens of *Eupithecia selinata* HS. are recorded captured in Denmark in 1973 (1 from Bornholm and 4 from Lolland). The species is new to the Danish fauna and is established in the country as additional specimens have been captured in Lolland the following years. The larva feed there on *Aegopodium podagraria*. A comparison at wing pattern, genitalia and larvae are given for the two species *selinata* and *trisinaria*.

LITTERATUR

Dietze, K., 1913: Biologie der Eupitheciën. Berlin.

Friese, G., 1957: Tabellarische Übersicht der bis zum Jahre 1955 in Mecklenburg festgestellten Lepidoptera. I. *Arch. Freunde Naturges. Mecklenburg*, 3: 44–99.

Hoffmeyer, S., 1966: De danske målere. 2. udg. Århus.

Seppänen, E. J., 1956: *Eupithecia selinata* H.S., neu für Nordeuropa, in Finland gefunden. *Ann. Ent. Fen.* 22: 84–89.

Šulcs, A. & Viidalepp, J., 1972: Verbreitung der Grossschmetterlinge im Baltikum. IV. *Dtsch. Ent. Z., N. F.* 19: 151–209.

Forfatternes adresser/Authors addresses:

Preben Bjørn,
Nydamsvej 20,
DK-3200 Helsingø.

Jens Erik Jølnes,
Læssøesgade 1B,
DK-2200 København N

Ole Karsholt,
Ronesbanke, Skibinge,
DK-4720 Præstø